

Масове вживання поняття «інтелекція» у російській культурі почалося з 1960-х, коли видатний російський письменник, драматург та журналіст Петро Дмитрович Бобрикін почав застосовувати його в пресі. Бобрикін пояснював, що запозичив цей термін з німецької культури, де він використовувався для позначення частини суспільства, котра займається інтелектуальною діяльністю - *Intelligenz*.

Називаючи себе «хрещеним батьком» цього нового поняття, Бобрикін вкладав у нього таке значення: визначення інтелекції як сукупності представників «високої розумової та етичної культури», а не «працівників розумової праці». На його думку, російська інтелекція — це особливий морально-етичний феномен. До інтелекції в цьому розумінні належать представники різних професійних груп, різних політичних переконань, які мають загальну духовно-моральну основу. Із таким значенням поняття «інтелекція» прийшло назад на Захід, де почало вважатися суто російським («*intelligentsia*»). З латинської, *intelligens (intelligentis)* — той що знає, розуміє, розумний. У сучасних розвинених країнах поняття «інтелекція» вживається досить рідко. На Заході значно популярнішим є термін «інтелектуали» (*intellectuals*), яким називають людей, котрі професійно займаються інтелектуальною (розумовою) діяльністю, не претендуючи, як правило, на роль носіїв «вищих ідеалів».

У словнику Єфремової під словом «інтелекція» розуміється соціальна група осіб, які професійно займаються розумовою, переважно складною творчою працею, розвитком та поширенням освіти і культури й вирізняються висотою духовно-моральних устремлень,

загостреним почуттям обов'язку та честі.

Давайте подивимося на сучасну інтелекцію пострадянського простору. Які ідеї, настрої, ідеали несе нинішня інтелекція своєму народові? Звідки вона черпає інформацію, з якого саме джерела?

Розпад 90-х, безумовно, надломив внутрішній стрижень духовно-моральних прагнень, «нові демократичні» віяння почали формувати споживчий дух свободи. До країн пострадянського простору ринув чималий потік прозахідної інформації. В усіх можливих напрямках — від університетських бібліотек до полиць книжкових магазинів та ринків — розпочалося західне інформаційне насичення усіх сфер нашого життя: економічної, соціальної, культурної, політичної, релігійної, естетичної та ряду інших.

Куди не глянь, скрізь — відбиток споживацького суспільства, ідеали якого досить невпинно пропагувалися й продовжують активно нав'язуватися посередництвом каналів інформаційного сприйняття: телебачення, радіо, газети, журнали, Інтернет. А де ж сучасна інтелекція? Та сама група людей, котра займається складною творчою працею, освітньою діяльністю, вирізняється духовно-моральними прагненнями? Як ми всього лише за якихось двадцять років демократії прийшли до спільноти споживачів?

Сьогодні навіть ті верстви суспільства, які так чи інакше зараховують себе до інтелекції, схильні до зараження вірусом, що вразив увесь західний світ, — вірусом споживання і збагачення. Яка сьогодні культура? Освіта? Медицина?.. Яке нинішнє суспільство й, власне, інтелекція цього суспільства? .. На жаль, кожна зі сфер нинішнього життя так чи інакше пов'язана з грошима. І мені чомусь мимоволі пригадується мудрість індійців «Дикого Заходу»:

*«Тільки коли буде отруєно останню річку,
Тільки коли буде спіймано останню рибину,
Тільки коли буде зрубано останнє дерево,
Тільки тоді люди зрозуміють, що гроші не можна їсти... »*

Розвиток нинішнього суспільства в цілому відбувається при досить швидкому зростанні байдужості, споживацьких настроїв, що породжують грубий егоїзм, байдужість,

несправедливість та жорсткість. Складається таке враження, що багато людей миттю забули, що таке творення, що таке культура, духовність, моральність, чистота, щирість... Люди забули, що означає бути Людиною. А чому так сталося? Багато в чому й тому, що інтелігенція піддалася новим віянням спекулянтів цього світу, а за нею цю тенденцію підхопили й інші люди. Внаслідок цього було втрачено значущість і призначення інтелігенції як цвіту нації, кращих представників суспільства, які, насамперед, виступають гарним і високим прикладом для наслідування.

Одна з фундаментальних проблем розвитку сучасного суспільства полягає в тому, як сформувати, зберегти й збагатити духовний світ людей, залучити їх до істинних духовних цінностей і відсторонити від хибних цінностей, що руйнують людську душу та суспільство. Саме у вирішенні усіх цих фундаментальних проблем полягає ключова роль сучасної інтелігенції, яка ще й досі продовжує грати у нав'язану деструкторами гру «Споживче товариство».

Дійсно, сьогодні не дуже багато «людей-локомотивів», які руйнують нав'язані стереотипи. Однак це зовсім не означає, що в масах не можна докорінно змінити ситуацію на краще. Навпаки, я переконаний якраз у тому, що проблема цілком вирішувана. Як то кажуть, немає нічого неможливого для спраглої душі — було б лише бажання. Адже багато людей не погоджуються з таким станом речей. Багато хто прагне реальних змін на краще, є думаючі, позитивні люди, яким важливі духовні, культурно-моральні цінності, і які б хотіли жити в економічно сильній державі. Проте економічно сильна держава аж ніяк не означає суспільство споживання.

Значення духовної сфери у розвитку сучасного суспільства для його сьогодення і майбутнього надзвичайно велике. На моє глибоке переконання, настав час навести лад у своїй домівці, усвідомити, хто ми є насправді, яке наше духовне коріння, згадати наше історичне минуле, струсити з себе пиліюку й почати будувати нове правильне суспільство. Причому, починати треба не з революцій і не з руйнацій, а зі зміни самого себе та свого оточення в кращий бік.

Чи можна якимось чином змінити вектор нашого з вами руху? Чи можемо ми жити в гідному суспільстві, у якому модно бути морально вихованим, ввічливим, розумним, грамотним; в суспільстві, яке ставитиме перед собою високі цілі? Безумовно, що так. Нам нічого не заважає сформувати таке суспільство, варто лише захотіти і почати робити. Усе залежить від вибору кожної людини, від її бажання змінитися самій, від її внутрішнього наміру. Адже кожен на підсвідомому рівні душею відчуває, що можна й себе змінити на краще, і навколишній світ.

Рушійною силою в такому перетворенні суспільства може й має стати як інтелекція, так і простий народ — люди, котрі володіють щирим внутрішнім бажанням і чистотою моральних якостей. Саме такі люди сьогодні повинні виступити на передній план та започаткувати нові стандарти. Хтось скаже «це утопія ...» або «це неможливо». Дозвольте не погодитися, адже єгипетському суспільству часів Імхотепа вдалося змінити ситуацію, причому, докорінно. Хочу привести цитату з **четвертого тому книги Анастасії Нових «Сенсей. Одвічний Шамбали»**

:

«Єгипет завдяки Імхотепові став сильною, процвітаючою державою. Економіка була на високому рівні. Люди в основному жили забезпечено. Освіта стало загальнодоступною, тому і в інтелектуальному відношенні єгиптяни були досить розвинені. Завдяки сталому релігійному світоглядові, який потужно стимулював у людині бажання розвивати свої моральні якості, творити добро в цьому світі і не боятися смерті, у суспільстві почали домінувати високі етичні принципи».

А ось ще один витяг з тієї ж книги:

«І що здібнішою та обдарованішою була молода людина, тим в більшій мірі її посвячували в глибинні науки. Імхотеп зробив так, що молодь була сама зацікавленою в тому, щоб знайти міцний та якісний фундамент знань. Чому? Саме талановитим, професійним та здібним людям держава надавала великі можливості кар'єрного зростання, а отже, поліпшення умов їхнього життя. Причому, революційним було те, що не важливо було, з якої родини ти вийшов (бідної чи багатой), бо передовсім цінувалися твої здібності та високі моральні якості. Зрештою, така політика призвела до того, що дала людям реальну можливість проявити свої найкращі чесноти та здібності».

Багато сьогодні залежить від людей мислячих, небайдужих, які мають внутрішній духовний стрижень. Потрібно лише прокинутися й висікти ту духовну іскру, яка б розпалила полум'я, пробудила щире бажання змінитися на краще — як внутрішньо, так і зовні багатьом людям. Слов'яни — якраз той народ, який у найскрутніші періоди свого розвитку вражав світ широтою своєї душі, виявляв свої найкращі якості і, наче птах Фенікс, завжди відроджувався з попелу. Настільки ж зараз захмарилось небо над братськими слов'янськими народами? Гадаю, настав час діставати кресало...

Андрій Семочко